

26.08.2024

Asia/14

§ 484

Lausunto valtiovarainministeriölle valtion aluehallinnon uudistamista koskevasta lainsäädäntöhankkeesta

HEL 2024-009158 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 20.6.2024, liite 4, hallituksen esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon:

Nyt lausunnolla oleva lainsäädäntöesitys käsittelee suurinta valtion aluehallinnon uudistusta sitten vuoden 2010, jolloin perustettiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja aluehallintovirastot. Valtion aluehallintouudistuksessa aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lopetetaan, perustetaan kymmenen elinvoimakuksesta ja uuteen valtakunnalliseen lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon (VALO) yhdistetään sosiaalialan lupa- ja valvontavirasto Valvira, aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ympäristövastuualueen tehtävistä pääosa. Aluehallintouudistuksessa aiotaan tehdä myös tehtäväsiirtoja muihin virastoihin kuten Kilpailu- ja kuluttajavirastoon, Ruokavirastoon ja Liikenne- ja viestintävirastoon.

Lausuntopyynnössä kommentteja on pyydetty toimittamaan yksilöidysti kolmeen osioon (A, B ja C) ja osioihin liittyviin lukuihin ja pykäliin. Lisäksi on pyydetty toimittamaan alla oleva tiivistelmä lausunnon päähuomioista osioon D.

Yhteenvedona Helsingin kaupunki toteaa seuraavaa:

Helsingin kaupunki kannattaa lähtökohtaisesti aluehallintouudistusta ja erityisesti lupien ja investointipäätösten keskittämistä uuteen virastoon ja yhden luukun toimintamallin edistämistä.

Perustettavan lupa- ja valvontaviraston päätoimipaikan tulee olla Helsingissä. Uudellamaalla pitää olla oma elinvoimakeskus, ja keskuksen resurssien tulee olla suhteutettuna alueen yritys- ja asukasmäärään.

Helsingin kaupunki painottaa, että uudistus ei saa muuttaa valtion ja kuntien viranomaistehtävien toimivaltuuksia eikä esimerkiksi kuntien kaavoitusmonopolia.

Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että uudistuksessa syntyy erittäin vahva valtakunnallinen, keskusjohtoinen lupatoimija. Toimintamallin toimivuutta pitää seurata.

Osa aluehallintouudistuksen kokonaisuudesta vaatii jatkotarkastelua. Erityisesti aluehallintouudistuksessa perustettavien elinvoimakeskusten toimivaltaa ja tehtäviä tulee edelleen selkeyttää.

Elinvoimakeskusten osalta ehdotetun säätelyn suhdetta aluekehittämislainsäädännön määritellyyn aluekehittämisen suunnittelujärjestelmään tulee avata. Esityksessä on kohtia, joissa eri toimijoiden roolit ja rajapinnat aluekehittämisessä ja elinvoiman edistämässä ovat epäselviä. Näitä on tarpeen tarkentaa.

Kaupungit ovat merkittäviä toimijoita alueiden ja koko maan kestävä kehityksen, kasvun ja kilpailukyvyyn, asukkaiden hyvinvoinnin ja työllisyyden sekä elinympäristön laadun näkökulmista. Voimassa olevan aluekehittämislain mukaan aluekehittämisestä vastaavat kunnat ja maakuntien liitot. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että aluehallintouudistuksen ohjaus- ja valmisteluryhmissä ei ole ollut kuntien edustusta.

Helsingin kaupunki korostaa, että aluehallintouudistuksessa on hyvä mahdollisuus norminpurkuun ja yritysten hallinnollisen taakan keventämiseen samalla, kun varmistetaan yrityspalvelujen ja erilaisten lupaprosessien sujuvuus ja ennakoitavuus. On tärkeää, että hakemusten käsittelyaikoja ja maksatuspäätösprosessien pituutta seurataan.

Mittavalla uudistuksella on riskejä liittyen esimerkiksi tietojärjestelmiin, osaamisen säilyttämiseen ja vielä osin epäselviin toimivaltarajoihin. Uudistuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota riskien hallintaan ja jatkuvuussuunnitteluun.

Osio A (Tehtävien uudelleen organisointi)

Lupa- ja valvontavirastoa koskevat ehdotukset (kohta 1)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1?

Kyllä.

Ehdotukset ja niiden vaikutukset (Luku 4)

Hallitusohjelman mukaan aluehallintouudistuksen tärkein ajuri on vihreälle siirtymälle tärkeiden investointien vauhdittaminen. Uudistuksen mittakaava on kuitenkin paljon laajempi, koska valmistelussa on tarkasteltu muitakin viranomaistoimintoja.

Suomeen on suunnitteilla 50 miljardin edestä investointihankkeita, mutta usein moni investointisuunnitelma jää toteutumatta. Uusien ulkomaisten investointien määrä on tippunut vuoden 2021 jälkeen joka vuosi. Ulkomaisten investointien saantiin vaikuttavat monet asiat kuten panostukset tutkimukseen, kehitykseen ja koulutukseen, puhtaan sähköön saatavuus, koronapandemian myötä kiihtynyt globaali valtiontukikilpailu, korkotaso ja suomalaisten lupaprosessien kesto.

Helsingin kaupunki kannattaa lupatoimintojen keskittämistä ja yhden luokun mallia. Investointien edistämiseksi hallituksen tulee kuitenkin tarkastella myös muita keinoja. Nyt kyseessä olevassa esityksessä on tarkasteltu investointipäätösten vauhdittamista vain esitetyllä virastouudistuksella.

Ympäristöhallinnon ja sosiaali- ja terveydenhallinnon osalta viranomaisrakenne muuttuisi, kun valtion lupa- ja valvontatehtävät kuuluisivat ehdotuksen mukaisesti samalle valtakunnalliselle viranomaiselle.

Viimeistään hyvinvointialueuudistuksen myötä on tarkoituksenmukaista, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valvonta siirretään yhdelle valtakunnalliselle viranomaiselle. Eri aluehallintovirastoilla on ollut toisistaan eroavia tulkintoja lainsäädännön ja asetusten vaatimuksista esimerkiksi luvituksessa ja valvonnassa, eivätkä ne ole olleet perusteltavissa alueellisilla eroilla. Myös resurssit voidaan jakaa tasaisemmin ja joustavammin, kun henkilöstö työskentelee yhden työnantajan palveluksessa.

Helsingin kaupunki arvioi, että lupatoimintojen ja valvonnan keskittämisen hyvinä puolina ovat viranomaisten tulkintaerojen väheneminen, hakijoiden yhdenmukaisempi kohtelu ja odotettu vihreän siirtymän nopeutuminen. Yhden valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston malli vähentäisi sitä, että eri viranomaiset vallittaisivat toistensa päätöksistä. Samaan aikaan se saattaa johtaa kuitenkin siihen, että sama viranomainen voi sekä myöntää päätöksen että valittaa siitä (lupa- ja valvontaviraston tehtävinä olisivat lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus-, lupa-, rekisteröinti- ja valvontatehtävät sekä yleisen edun valvonta). Helsingin kaupunki pitääkin tärkeänä, että mikäli malliin päädytään, tulee sen toimivuutta ja oikeusturvan toteutumista arvioidaan säännöllisesti eri näkökulmista.

Jatkossa ympäristölainsäädäntöön perustuvat yleisen edun valvontatehtävät kuuluisivat lupa- ja valvontavirastolle. Tehtävät osoitettaisiin ympäristöosastolla erilliselle yksikölle, jolla olisi yleisen edun valvontatehtävässään itsenäinen ratkaisovalta. Yksikön riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattava eikä yksikölle saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (luku 8)

Uuden organisaation ehdotetaan aloittavan toimintansa 1.1.2026. Helsingin kaupunki pitää uudistukselle asetettua aikataulua sinänsä hyvänä, mutta nopea toimeenpano sisältää myös riskejä. Uuden viraston perustaminen ja toiminnan käynnistäminen saattaa viedä resursseja substanssiasioiden, kuten esimerkiksi ympäristölupa- ja sosiaaliasioiden, hoitamiselta. Hakemusten käsittely ja päätösten tekeminen saattavat hidastua, kun henkilöstöresursseja pitää kohdentaa muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Jos näin käy, se on vastoin uudelleenjärjestelyn tavoitteita ja sillä voi olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi kaupunkien ja kuntien ympäristöasioiden hoitamiseen. Samoin voi käydä, mikäli organisaatiouudistuksen yhteydessä asetetaan valtion taloustilanteen takia tavoitteeksi myös asiantuntijoiden määrän vähentäminen. Onkin oleellista huolehtia siitä, ettei uudistus vaikuta tärkeiden viranomaistoimintojen viivytyksettömään hoitamiseen.

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Esitys ei sisällä linjausta lupa- ja valvontaviraston pääpaikasta. Perustettavan lupa- ja valvontaviraston päätoimipaikan tulee olla Helsingissä.

Esityksen mukaan Lupa- ja valvontavirastolle tulisi alueiden käytön valvonta ja ohjaus. Tällä on vaikutusta myös kuntien itsemääräämisoikeuteen. Helsingin kaupunki toteaa, että alueiden käytön valvontaa ja oh-

jausta ei tule sisällyttää Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin tässä vaiheessa, vaan se tulee selvittää ja arvioida osana alueidenkäyttölain kokonaisuutta. Alueiden käytön osalta virastouudistuksen tavoite ja tarkoitus ei ole selvä. Alueiden käyttöön liittyvät toiminnot sijoittuvat jatkosakin kahteen eri virastoon, mikä ei ratkaise nykyisin vallitsevaa epäselvyyttä vastuista eikä osaoptimointia valtion eri toimijoiden välillä. Alueiden käytön edistämisen ja valvonnan eriyttäminen nykyistä vahvemmin voi jyrkentää viranomaiskantoja, mikäli vuorovaikutus eri roolissa olevien tahojen välillä heikkenee. Helsingin kaupunki korostaa, että lupa- ja valvontaviraston tuleva rooli ei myöskään saa palauttaa vuonna 2017 poistettua kuntakaavoitusta koskevaa valitusoikeutta. Uudistuksen täytäntöönpanossa tulee varmistaa, että luodut toimintamallit ja eri virastojen välinen työnjako eivät aiheuta tarpeetonta viivytystä kuntakaavoitukseen. Viranomaisyhteistyön tulee olla aidosti rakentavaa ja yhteensovittavaa.

Elinvoimakeskuksia ja kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat ehdotukset (kohta 2)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2?

Kyllä.

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Uudellamaalla tulee ehdottomasti olla oma elinvoimakeskuksensa, jonka resurssit on suhteutettu alueen yritys- ja asukasmäärään. Uudenaan elinvoimakeskuksen pitää sijaita Helsingissä.

Esityksestä ei ilmene, millä perusteilla on päädytty ehdotettuihin elinvoimakeskusten toimialueisiin. Helsingin kaupunki pitää epätarkoituksenmukaisena ehdotusta, jossa Uudellamaalla ja Päijät-Hämeellä olisi yhteinen elinvoimakeskus. Uusimaa on riittävän suuri kokonaisuus ja kokonaisuutta sekoittaisi, mikäli elinvoimakeskuksen toimialueessa olisi mukana orgaanisesti alueeseen kuulumaton osa, toinen maakunta. Tämä ei tuo lisäarvoa kummallekaan alueelle. Myös esityksessä tuodaan esiin, että Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakuntien kattava elinvoimakeskus muodostaisi väestömäärältään suuren ja aluetyypiltään erittäin heterogeenisen toiminta-alueen, mikä voisi olla aluekehittämisen näkökulmasta haastava. Helsingin kaupunki yhtyy tähän näkemykseen ja tuo lisäksi esiin, että tällainen toiminta-alue muodostaisi merkittäviä käytännön haasteita esimerkiksi tilanteissa, joissa työvoimaviranomaiset käyvät säännöllisiä lakisääteisiä keskusteluja elinvoimakeskusten kanssa (alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut, joissa Etelä-Suomen elinvoimakeskuksen alueella

tulisi olemaan 11 työvoimaviranomaista). Vaikka yhdistämisessä osasyynä saattaa olla se, että rakennerahastoasioiden osaamista ja hakemusten käsittelyä on keskitetty nykyiseen Hämeen ELY-keskukseen, ratkaisu ei ole toimiva eikä näin ollen tarkoituksenmukainen.

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Perustettavien elinvoimakeskusten toimivaltaa ja tehtäviä koskevaa sääntelyä tulee edelleen selkeyttää. Sääntelyä selkeyttäisi, mikäli elinvoimakeskusten tehtäväkuvauksen pohjana olisi voimassa olevan elykeskuslain (laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista) 2. pykälä: Esim. Elinvoimakeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Helsingin kaupunki toteaa, että alueiden kehittämistä koskevassa laissa osoitetaan kuntien ja valtion kehittämismvastuu ja siksi aluekehittämislakiin olisi hyvä viitata. Sääntelystä pitää myös selkeästi ilmetä, mikä on elinvoimakeskusten rooli toimijakentässä ja aluekehittämisen suunnittelujärjestelmässä. Esityksessä todetaan, ettei valtion ja kuntien väliseen tehtäväjakoon tule muutoksia, mutta samalla siinä on kohtia, joissa eri toimijoiden roolit ja rajapinnat aluekehittämisessä ja elinvoiman edistämisessä ovat epäselviä. Helsinki kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että aluekehittämislain toimeenpanusta on valmistella selonteko, joka valmistuu ensi keväällä. Tämän olisi pitänyt olla käytettävissä uudistuksen valmistelussa.

Elinvoimakeskusten osalta ehdotetuissa tehtävissä (esim. yritys- ja elinkeinotoimintaan liittyvät tehtävät) on edelleen päällekkäisyyttä erityisesti kuntien elinkeinopalvelujen ja työvoimaviranomaisten työnantajapalvelujen kanssa. Elinvoimakeskusten roolia tulee tältäkin osin tarkentaa. Yritys- ja elinkeinotoiminnan tehtävien tulee olla selkeästi kohdennettuja.

Esityksen mukaan elinvoimakeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) tuottaisi jatkossa mm. valtakunnalliset kv-rekrytoinnin palvelut ja julkisiin työvoimapalveluihin sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyvän valtakunnallisen tieto- ja neuvontapalvelun. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että kansainvälisen rekrytoinnin osalta eri toimijoiden väliset vastuut kunta- ja valtiotasolla jäävät esityksessä epäselviksi.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että jatkossa KEHAN tehtävissä ja palveluissa otetaan aidosti huomioon kuntien tarpeet. KEHAN roolin tulee olla sellainen, että se palvelee kuntia ja työvoimaviranomaisia nykytilannetta paremmin. KEHAN tulisi olla aktiivinen yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa alueiden keskeisten sidosryhmien kuten kuntien ja työ-

voimaviranomaisten kanssa. Sidosryhmäyhteistyön tiivistäminen tulee sisällyttää KEHA:n tulostavoitteisiin.

Nykytilanteessa KEHAn ja myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rooli työperäisen maahanmuuton edistämässä on jäänyt käytännössä epäselväksi ja vähäiseksi. Kotoutumisen edistämiseen liittyvät seurantatehtävät ovat näyttäytyneet epäselvinä. KEHA-keskus kerää valtakunnallista seurantatietoa ja tuottaa raportteja kuntien ja valtion tarpeisiin. Toisaalta Ely-keskusten (jatkossa elinvoimakeskusten) tehtäviin kuuluvat alueelliset työllisyyden edistämisen seurantakeskustelut ja kuntien kotoutumislain 45 § mukaisen raportoinnin seuraaminen. On tärkeää, että jatkossa roolit olisivat selkeät kotoutumislain ja työvoimapalvelulain mukaiseen seurantaan liittyen.

Helsingin kaupunki ei ole ollut täysin tyytyväinen KEHA-keskuksen nykyiseen toimintaan. Valtakunnallisen kv-rekrytoinnin palvelu (Work in Finland) ei ole ollut riittävän tuloksellista, työvoimapalveluiden järjestämisessä ratkaisukyky ei ole ollut riittävää, Työmarkkinatorin käyttöönotossa on ollut viiveitä ja KotoDigi-hanke on edennyt hitaasti. Ongelmana on myös se, että KEHA ei ota sellaisia tehtäviä, joista olisi aidosti lisäarvoa kunnille, kuten kotoutumisen yhteiskuntaorientaation etätoteutus harvinaisten kielten osalta. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on kotoutumista edistävä palvelu, jota kunnan tai työvoimaviranomaisen on tarjottava kotoutuja-asiakkaille. Olisi tarpeen, että harvinaisten kielten osalta palvelun tarjoaisi etätoteutuksena KEHA-keskus. Yhteiskuntaorientaatioiden harvinaisten kielten etätoteutusten koordinoinnin ja järjestämisen lisäksi KEHA:n olisi hyvä ottaa roolia valtakunnallisen kouluttajaverkoston koordinoinnissa.

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskeva lakiehdotus (kohta 3)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan kolme?

Ei. Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa Ahvenanmaan valtiovirastoa koskeviin asioihin. Ahvenanmaan valtioviraston asemaa ja tehtäviä ei myöskään aiota muuttaa aluehallintouudistuksessa.

Osio B (Hallituksen esitysluonnosta koskevat muut mahdolliset huomiot)

Onko teillä kommentoitavaa osioon B?

Kyllä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on vauhdittaa investointi- ja lupapäätöksiä. Myös komissio haluaa vauhdittaa strategisten investointien käsittelyä jäsenmaissa, koska investoinneilla voidaan lisätä EU:n strategista autonomiaa ja vähentää riippuvuutta erityisesti Kii-

nasta (mm. kriittisten raaka-aineiden aloite). Aluehallintouudistuksella pyritään vauhdittamaan palveluprosesseja ja parantamaan siten asiakaskokemusta. Toimintojen keskittämisen on jo saatu hyviä kokemuksia, sillä esimerkiksi rakennerahastoasioita on keskitetty lakimuutoksilla neljään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY), jolloin niissä on ollut myös enemmän rakennerahastoasioihin liittyvää osaamista. Toimintojen keskittämisessä on monia hyviä puolia. On kuitenkin riski, että samanaikaisilla henkilövähennyksillä eri virastoissa vaarannetaan uudistuksen tavoitteet, mikäli avainhenkilöriskit toteutuvat ja välttämättömän osaaminen menetetään. Helsingin kaupungin mukaan uudistuksessa on välttämättömää huolehtia siitä, että uudistuksen myötä asiakaskokemus todella paranee eikä heikkene ja käsittelyajat lyhenevät eivätkä pitene. Tähän on kiinnitettävä huomiota myös siirtymä-/toimeenpanovaiheessa. Uudistuksessa on huomioitava lisäksi se, että aluehallintouudistus osuu EU:n ohjelmakaudelle ja kohdistuu organisaatioihin, jotka jakavat EU-varoja (välittävät toimielimet). Uudistuksessa on tärkeää varmistaa, että muutokset välittävissä toimielimissä ja tietojärjestelmissä eivät vaaranna hakemusten käsittelyä ja osaamista.

Helsingin kaupunki pitää välttämättömänä, että käsittelyaikoja seurataan systemaattisesti tulosohjauksella. Mikäli osalle lupa-asioista tulevaisuudessa asetetaan käsittelyaika- ja etusijavaatimuksia, tulisi muutosten yhteydessä varmistaa myös lausuntojen ja muiden lupa-asioiden edistämiseksi riittävät resurssit. Tehtäväkokonaisuuksissa, joissa nykyisin ELY-keskuksille kuuluvat tehtävät jakautuvat jatkossa lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten välille tulisi varmistua muutosvaiheessa myös resurssien riittävydestä molemmissa virastoissa.

Kuntien ympäristöhallinnon kannalta olennaista on toimiva yhteistyö valtion viranomaisten ja kuntien välillä. Tämä edellyttää lupa- ja valvontavirastolta myös alueellisen läsnäolon varmistamista. Valtion lupa- ja valvontaviranomaisilla on ympäristönsuojelulaissa säädetty velvollisuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten ohjaukseen ja neuvontaan. Myös lainsäädännössä oleva osin jakamaton valvontavastuu, lukuisat toimivaltojen rajapinnat sekä kuntien merkitys ympäristön- ja luonnonsuojelun kehittäjänä ja edistäjänä edellyttävät valtion ja kuntien viranomaisten yhteistyötä. Yhteistyön toimivuuden varmistamiseen muutostilanteessa tulee kiinnittää erityistä huomiota. Valtakunnallisesta viranomaisesta kuntien voi olla hankalaa löytää oikeita yhteyshenkilöitä, ellei uudistuksen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa oteta yhteistyötarvetta aktiivisesti huomioon. Toimiva yhteistyö kuntien kanssa tulee ottaa keskeiseksi tavoitteeksi viraston toimintatavoista päätettäessä.

Helsingin kaupungille on siirretty valtion viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa pilaantuneiden maiden puhdistamiseen liittyvissä tehtävissä. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa tehtävä tiivis yhteistyö on varmistanut yhdenmukaiset tulkinnat ja viranomaislinjaukset Uudenmaan alueella. Vastaavasti vesilain jakamaton valvontavastuu toimii sujuvasti vain, jos viranomaiset keskenään pystyvät sopimaan yhteisistä linjoista ja työnjaosta. Akuuteissa valvonta-asioissa tämä edellyttää matalan kynnyksen välitöntä ja avointa keskusteluyhteyttä. Nyt luotu toimiva yhteistyöverkosto vaarantuu suunnitellussa ympäristöhallinnon muutoksessa, ellei sen säilyttämistä oteta huomioon muutosta suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Osio C (Hallituksen esitysluonnoksen sisältämät muut lakiehdotukset, joilla toteutetaan uudistuksen edellyttämät tehtäväsiirrot Lupa- ja valvontavirastolle, elinvoimakeskuksille, kehittämis- ja hallintokeskukselle sekä muille virastoille.)

Onko teillä kommentoitavaa osioon C?

Kyllä.

Helsingin kaupunki pitää erittäin hyvänä sitä, että aluehallintouudistuksella pyritään vähentämään eri virastoissa tehtävää päällekkäistä tai rinnakkaista työtä. Siten on perusteltavissa esimerkiksi aluehallintovirastojen kilpailu- ja kuluttajatehtävien siirtäminen Kilpailu- ja kuluttajavirastoon. Periaatteessa myös julkisen henkilöliikenteen tehtävien siirto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin on perusteltua palvelujen löydettävyyden ja selkeyden kannalta, sillä Traficom on jo vastuussa monista keskeisistä tieliikenteen viranomaispalveluista. Kaikissa tehtäväsiirroissa ja niihin liittyvissä tietojärjestelmämuutoksissa onkin huolehdittava palvelujen jatkuvuudesta ja siitä, että muutokset eivät heikennä asiakastytyvyyttä tai vaikeuta asiakkaiden asiointia edes tilapäisesti. Helsinki pitää myös tärkeänä, että aluehallintouudistuksen toteuttaminen ei heijastu kuntatalouteen tai vaikeuta yritysten toimintaa. Siksi on erityisen tärkeää, että uudistukseen valmistaudutaan huolella.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa valtion aluehallintouudistusta koskevasta hallituksen esityksestä. Esitys sisältää ehdotuksen valtion aluehallintouudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta, laki elinvoimakeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta sekä laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Samalla vuonna 2010 perustetut aluehallintovirastot (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristövirastot (ELY) lakautetaan. Nykytilanteessa ELY-keskuksia on 15. Uusia elinvoimakeskuksia perustettaisiin kymmenen. Ehdotuksen mukaan elinvoimakes-

kukset hoitaisivat jatkossa elinkeinoin, työllisyyteen, maahanmuuttoon ja kotoutumiseen, kulttuuriin, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, liikenteeseen, alueidenkäytön edistämiseen, vesitalouteen, luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja vesien hyvän tilan edistämiseen sekä kalatalouteen liittyviä tehtäviä alueillaan.

Lausunto on pyydetty toimittamaan lausuntopalveluun viimeistään 1.9.2024. Lausunto on valmisteltu Kaupunginkanslian elinkeino-osastolla. Asiassa on pyydetty myös kaupunkiympäristön toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunnot.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomaisen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 20.6.2024, liite 4, hallituksen esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala